

ЛОГІКА

I. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення навчальної дисципліни «Логіка» спрямовано на забезпечення підготовки студентів юридичного та економічних факультетів. «Логіка» є невід'ємною частиною вищої освіти в цілому. Дисципліна містить теми, які допоможуть студентам оволодіти теорією і практикою логіки, навчать застосуванню знань, які складають базу для опанування інших дисциплін як спеціальних, так і філософського напрямку, а також повинні сприяти формуванню абстрактно-теоретичного мислення при вирішенні конкретних соціальних, наукових та інших завдань. Дисципліна «Логіка» вивчається в обсязі 1,5 кредиту (81 години).

Мета вивчення даної дисципліни:

- навчити студентів правильно, з точки зору логіки, будувати свої думки;
- критично ставитися до своїх міркувань;
- стежити за логічною правильністю мислення інших людей;
- виявляти й кваліфікувати порушення законів і правил логіки.

Це допоможе студентам у навчанні й у майбутній професійній і громадській діяльності. Курс спрямований на практичне оволодіння формами логічного мислення. Наголос робиться на розв'язанні логічних завдань, тренуванні логічних здібностей. Знання теорії розцінюється як необхідна умова для здійснення практичних завдань.

Після вивчення дисципліни студент повинен

ЗНАТИ:

- попереднє уявлення про логіку,
- основні логічні форми мислення,
- основні закони логіки,
- як людина пізнає світ за допомогою мислення,
- про доведення і спростування,
- що таке гіпотеза;

УМІТИ:

- виділяти особливості абстрактного мислення,
- застосовувати логічні прийоми утворення понять,
- визначати відношення між поняттями,
- визначати типи простих суджень та розподіленість термінів,
- перевіряти істинність висловлювання за допомогою таблиці істинності,
- визначати фігури і модуси простого категоричного силогізму,
- робити доведення і спростування,

– підтверджувати гіпотезу, перетворювати її на теорію.

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «ЛОГІКА»

Тема 1. Логіка як наука

Попереднє уявлення про логіку. Чуттєві форми пізнання. Особливості абстрактного мислення. Логічні форми мислення. Поняття закону правильного мислення. Логіка й мова. Поняття штучної мови. Визначення логіки як науки.

Тема 2. Поняття: загальна характеристика

Ознака предмета думки. Логічні прийоми утворення понять. Поняття і слово. Зміст та обсяг поняття. Обмеження й узагальнення поняття. Види понять за обсягом. Види понять за змістом. Відношення між поняттями.

Тема 3. Логічні операції з поняттями

Визначення поняття. Види визначень. Явне визначення. Правила визначення поняття. Неявні визначення та прийоми, подібні до визначення. Поділ поняття і його види. Поділ за видозміною ознаки та його правила. Дихотомічний поділ. Класифікація.

Тема 4. Просте судження

Загальна характеристика судження. Судження та речення. Прості судження, їх види і структура. Поділ простих суджень за якістю. Поділ простих суджень за кількістю. Розподіленість термінів у категоричних судженнях.

Тема 5. Основні закони логіки

Закон тотожності. Закон суперечності. Закон виключеного третього. Закон достатньої підстави. Логічний квадрат.

Тема 6. Складні судження

Поняття складного висловлювання. Логічні сполучники та логічні операції (кон'юнкція, диз'юнкція, сильна диз'юнкція, імплікація, еквівалентність, заперечення висловлювання). Таблиця істинності.

Тема 7. Умовиводи

Поняття та структура умовиводу. Основні види умовиводів. Обернення судження. Перетворення судження.

Тема 8. Простий категоричний силогізм

Поняття простого категоричного силогізму та його структура. Правила термінів і засновків силогізму. Фігури й модуси простого категоричного силогізму. Особливі правила фігур простого категоричного силогізму.

Тема 9. Складні та скорочені силогізми

Скорочені силогізми (ентимеми). Складні силогізми (полісилогізми). Складноскорочені силогізми (сорити, епіхейреми). Умовиводи зі складними судженнями.

Тема 10. Індуктивні умовиводи

Визначення індуктивного умовиводу. Структура індуктивного умовиводу. Види індукції та їх специфіка (повна і неповна індукція, види неповної індукції).

Тема 11. Доведення і спростування

Поняття і структура доведення. Види й правила доведення. Поняття і структура спростування. Види і правила спростування.

Тема 12. Гіпотеза і теорія

Структура і види гіпотез. Поняття теорії. Підтвердження гіпотези, перетворення її на теорію.

III. ПИТАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ЗАЛІК

1. Логіка як наука: особливості абстрактного мислення, логічні форми мислення, поняття закону правильного мислення.
2. Поняття: зміст та обсяг поняття, види понять, обмеження й узагальнення поняття, відношення між поняттями.
3. Логічні операції з поняттями: визначення поняття, поділ поняття та його види.
4. Просте судження: їх види і структура, поділ простих суджень за якістю та кількістю.
5. Основні закони логіки: закон тотожності, закон суперечності, закон виключеного третього, закон достатньої підстави.
6. Складні судження: поняття складного висловлювання, логічні сполучники та логічні операції, таблиця істинності.
7. Умовиводи: структура та види умовиводів.
8. Простий категоричний силогізм: структура, фігури і модуси силогізму, правила термінів та засновків силогізму.
9. Індуктивні умовиводи: структура, види індукції та їх специфіка.
10. Доведення і спростування: структура, види і правила.

IV. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гетманова А. Д. Логика. – М.: Книжный дом «Университет», 1998. – 480 с.
2. Жеребкін В. Є. Логика. – Х.: Основа, 1999. – 256 с.

3. Ивлев Ю.В. Логика для юристов. – М.: Дело, 2000. – 264 с.
4. Ивлев Ю.В. Логика: Сборник упражнений: Учеб. пособие. – М.: Дело, 2004. – 248 с.
5. Кириллов В. И., Старченко А. А. Логика. – М.: Высшая школа, 1995. – 256 с.
6. Свинцов В. И. Логика. – М.: Скорина - Весь мир, 1998. – 287 с.
7. Хоменко І. В., Алексюк І. А. Основи логіки. – К.: Золоті ворота, 1996. – 256 с.